

CULTURE AND ART

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.3.2.10>

TWÓRCA LUDOWEJ SZTUKI CHOREOGRAFICZNEJ WINNICZYNY ANATOLII KONDIUK

Yevheniia Filimonova-Zlatohorska

aspirantka Katedry Reżyserii i Choreografii

Wydziału Kultury i Sztuki

Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Iwana Franki (Lwów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0001-7588-8209

e-mail: geniya.zlata@ukr.net

Adnotacja. W artykule przeanalizowano ścieżkę twórczą słynnego mistrza choreografii ludowej miasta Winnica (Ukraina), Honorowego Artysty Ukrainy Anatolii Kondiuka. Określono jego wkład w rozwój sztuki choreograficznej obwodu winnickiego, przeanalizowano jego działalność inscenizacyjną i baletową w Akademickim Zespole Pieśni i Tańca „Podole” Filharmonii regionalnej w Winnicy im. Mykoły Łeontowycza, i poza nim. Wyjaśniono wkład Anatolii Kondiuka w rozwój najstarszego zespołu zawodowego regionu, scharakteryzowano działalność Akademickiego Zespołu Pieśni i Tańca „Podole” pod jego kierownictwem. Ujawniono znaczenie działalności pedagogicznej artysty, jego rolę w kształtowaniu edukacji artystycznej Winniczyny w zakresie szkolenia wykonawców tańca ludowego.

Słowa kluczowe: choreografia, taniec ludowy, zespół pieśni i tańca, Anatolii Kondiuk.

FOUNDER OF FOLK CHOREOGRAPHIC ART OF VINNITSA REGION ANATOLIY KONDIUK

Yevheniia Filimonova-Zlatohorska

Postgraduate Student at the Department of Directing and Choreography

of the Faculty of Culture and Arts

Ivan Franko National University of Lviv (Lviv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0001-7588-8209

e-mail: geniya.zlata@ukr.net

Abstract. The article analyzes the creative path of the famous master of folk choreography of Vinnytsia (Ukraine), Honored artist of Ukraine Anatoliy Kondyuk. His contribution to the development of choreographic art of Vinnytsia region is determined, his staging and choreography activities in the Academic song and dance ensemble “Podillya” of Vinnytsia Regional philharmonic named after Mykola Leontovych, and beyond. The contribution of Anatoliy Kondyuk to the development of the oldest professional ensemble of the region is clarified, the activity of the Academic song and dance ensemble “Podillya” under his leadership is characterized. The significance of the artist’s pedagogical activity, his role in the formation of art education of Vinnytsia region in the field of training folk dancers is revealed.

Key words: choreography, folk dance, song and dance ensemble, Anatoliy Kondyuk.

ТВОРЕЦЬ НАРОДНОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА ВІННИЧЧИНИ АНАТОЛІЙ КОНДЮК

Євгенія Філімонова-Златогурська

аспірантка кафедри режисури та хореографії

факультету культури і мистецтв

Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)

ORCID ID: 0000-0001-7588-8209

e-mail: geniya.zlata@ukr.net

Анотація. У статті проаналізовано творчий шлях відомого майстра народної хореографії міста Вінниці (Україна), заслуженого артиста України Анатолія Кондюка. Визначено його внесок у розвиток хореографічного мистецтва Вінниччини, проаналізовано його постановочно-балетмейстерську діяльність в Академічному ансамблі пісні та танцю «Поділля» Вінницької обласної філармонії ім. Миколи Леонтовича та поза ним. З’ясовано внесок Анатолія Кондюка у розвиток найстаршого професійного ансамблю області, охарактеризовано діяльність

Академічного ансамблю пісні та танцю «Поділля» під його керівництвом. Розкрито значення педагогічної діяльності митця, його роль у формуванні мистецької освіти Вінниччини у галузі підготовки виконавців народного танцю.

Ключові слова: хореографія, народний танець, ансамбль пісні та танцю, Анатолій Кондюк.

Вступ. Хореографічне мистецтво сучасної Вінниччини представлено професійними й аматорськими, дитячими та молодіжними хореографічними колективами, що працюють у різних видах хореографії. Значний внесок у розвиток культури Вінницької області та України роблять провідні майстри народної хореографії, які працюють вже не одне десятиліття. У сучасній хореографічній і мистецтвознавчій літературі це питання висвітлено недостатньо, тому метою нашої роботи є аналіз професійної діяльності заслуженого артиста України Анатолія Кондюка, художнього керівника та головного балетмейстера Академічний ансамбль пісні і танцю «Поділля» Вінницької обласної філармонії ім. М.Д. Леонтовича.

Основна частина. Завдання статті – простежити історію творчого розвитку відомого хореографа Вінниччини, заслуженого артиста України Анатолія Кондюка; дослідити основні етапи його професійного становлення, результати його балетмейстерської та педагогічної діяльності; визначити його внесок у розвиток народного хореографічного мистецтва Вінниччини.

Матеріал і методи досліджень. Матеріалом дослідження є інтерв'ю з Анатолієм Кондюком, відеозаписи виступів Академічного ансамблю пісні і танцю «Поділля» Вінницької обласної філармонії ім. М.Д. Леонтовича, тексти аналітиків, публікації та статті у періодичних виданнях про діяльність танцювальних колективів і видатних українських діячів у галузі народної хореографії Подільського регіону (Вінниччини). Використані історичний, аналітичний і біографічний методи дослідження.

Результати. Народився Анатолій Степанович 10 лютого 1955 р. у с. Борівка Вінницької області. Навчався та закінчив у 1970 р. Вінницьке професійно-технічне училище № 5. Пізніше навчався заочно на відділі режисури і хореографії у Вищій профспілковій школі культури, у м. Ленінград, який закінчив у 1988 р. Сьогодні це Санкт-Петербурзький гуманітарний університет профспілок, Росія. За словами Анатолія Кондюка, танцювати він почав ще у 15 років. Танцював у заслуженому ансамблі народного танцю «Подільянка», що існував на базі Вінницького заводу тракторних агрегатів ім. М. Горького (Поляхівський, 2009: 102–103). Свого часу це був надзвичайно потужний самодіяльний колектив, який брав участь у різноманітних міських мистецьких заходах, оглядах художньої самодіяльності. Про виконавський рівень колективу говорить той факт, що у 1980 р. ансамбль був запрошений на відкриття Олімпіади до Москви (Щербатюк, 2017). Далі виконавська діяльність Анатолія Кондюка як артиста балету продовжувалася в ансамблі пісні і танцю Прикарпатського військового округу. Після армії він повернувся до Вінниці та пропрацював рік балетмейстером у «Подільянки».

Анатолій Кондюк у своєму інтерв'ю зазначає, що характерною ознакою хореографічного мистецтва Вінниччини було те, що вінницька хореографічна культура фактично виросла і створювалася запрошеними балетмейстерами-постановниками, не було з них нікого місцевих, і вже покоління Анатолія Степановича стало розвивати і досліджувати її.

У 1977 р. Анатолій Кондюк починає працювати художнім керівником у місцевому будинку культури «Електротехнік». Важливим кроком у діяльності Анатолія Степановича стало заснування власного хореографічного ансамблю «Веселка» на базі Вінницького електротехнічного заводу, з яким він пропрацював 18 років, до часів розвалу СРСР. Важливим у професійному зростанні колективу став 1996 р., коли і танцівники, і весь оркестровий склад перейшов працювати до ансамблю пісні і танцю «Поділля», що був створений у 1982 р. (Москвічова, 2012: 106). Під керівництвом Анатолія Кондюка, вже як художнього керівника і головного балетмейстера, у минулому аматорський ансамбль почав функціонувати як професійний колектив. Рішенням колегії Міністерства культури і туризму України від 13 грудня 2012 р. колективу Ансамблю пісні і танцю «Поділля» Вінницької обласної філармонії було присвоєно статус академічного (Маліновська, 2019). Також при ансамблі «Веселка» працювала і дитяча студія, яка у 1992 р. була реорганізована в Академію народного танцю народного музичного-хореографічного ансамблю «Подільянка», а з 1996 р. почала діяти як дитяча хореографічна студія ансамблю пісні і танцю «Поділля». Викладачами хореографічної студії протягом багатьох років віддано працювали найкращі артисти балетної групи ансамблю: Людмила Кондюк, Жанна Мартиненко, Олександр Веселовський, Оксана Гришина. Кожен із них продовжив свою педагогічну діяльність у різних хореографічних колективах і навчальних закладах Вінниці та Вінницької області.

За словами Анатолія Степановича, керівника ансамблю, основним завданням Академічного ансамблю пісні і танцю «Поділля» є збирання фольклорного першоджерела, його популяризація та пропаганда серед усіх верств населення. Таким чином, колектив ансамблю провадить мистецько-просвітницьку роботу серед населення Вінницької області та за часів гастрольних поїздок, інших областей України, що сприяє формуванню естетичних смаків громадян, задоволенню їх духовних потреб.

Ансамбль є постійним учасником концертів, конкурсів, фестивалів та інших культурно-мистецьких заходів області, проводить гастрольно-концертну діяльність, бере участь у загальнодержавних і Всеукраїнських конкурсах, фестивалях. У 2019 р. колектив під керівництвом Анатолія Кондюка був учасником святкових концертів області та міста, присвячених: Дню Незалежності України, Дню козацтва, Дню працівників культури та майстрів народного мистецтва; також колектив виступив на Всеукраїнському з'їзді профспілок працівників культури України. Протягом 2000–2010 рр. ансамбль неодноразово виїжджав на гастролі закордон і став лауреатом міжнародних фольклорних фестивалів у Німеччині (2001 р.), Польщі (2002, 2004, 2008 рр.), Швейцарії (2000 р.). На жаль, із 2010 р. через відсутність фінансування у закордонних гастрольях

ансамбль участь не бере. Як зазначає Анатолій Кондюк, загалом сьогодні така тенденція спостерігається у більшості професійних хореографічних колективах України (Філімонова-Златогурська, 2021).

Одним із найважливіших векторів у роботі ансамблю є пісенний, музичний, танцювальний фольклор Подільського регіону, що був зібраний і опрацьований такими дослідниками народної творчості, як Гнат Танцюра, Родіон Скалецький, Настя Присяжнюк та ін. (Москвічова, 2012: 107). Тому діяльність колективу спрямована на відродження, збереження та розвиток національного та регіонального українського музичного, хореографічного та пісенного мистецтва. Важливим завданням творчої групи Академічного ансамблю пісні і танцю «Поділля» є сценічна обробка, стилізація пісенного та танцювального матеріалу та його аранжування. За словами Анатолія Кондюка, професійний колектив не може подавати пісенний і танцювальний матеріал у автентичному вигляді, адже цільовою аудиторією є глядач, і для адекватного естетичного сприйняття глядачем обов'язково необхідна обробка матеріалу до концертного рівня, тому концертна діяльність колективу побудована виключно на високохудожніх концертних програмах.

Концерти ансамблю завжди проходять із аншлагами, артисти ансамблю вирізняються високим професійним рівнем виконавської майстерності, а концертні програми колективу постійно оновлюються. Серед таких актуальних програм «Подільська рапсодія» – програма, яка будується виключно на матеріалах фольклору Поділля; «Мовами, сестрами квітне Подільська земля» – «Молдовська Хора», «Циганська рапсодія», єврейська «Нава nagila» у хоровому аранжуванні та багато інших творів у цій програмі, що знайомлять глядача з яскравими взірцями культури національних меншин, котрі проживають на території Вінниччини, таких як: чехи, євреї, поляки, білоруси, росіяни, і т. д. «Пісня єдності» – програма авторських творів, «Країна козаків» – програма героїко-патріотичної тематики подільських козаків, козаків Запорізької Січі. «Колядки-щедрівки» – Новорічна програма, «Зійдімося роде» (Маліновська, 2019) та багато інших, не менш цікавих концертних програм. Тільки у 2020 р. Академічний ансамбль пісні і танцю «Поділля» підготував ряд унікальних програм: 06 лютого – «Чарівне Поділля», 12–13 жовтня – «Козацька слава» (до Дня українського козацтва), 20, 25 листопада – «Співає Поділля» (до Дня Гідності й Свободи), 21 грудня – «Різдвяне подвір'я».

Багато тематичних програм створюється для дітей, вони проводяться з лектором, серед них: «Подільські веснянки», «Пори року» тощо. Артисти творчого колективу брали участь у постановці дитячих новорічних вистав «Котигорошко і три богатирі: новорічний спецназ» і «Монстри на новорічних канікулах», виступаючи як актори. Продовжують свою роботу хореографічна та вокальна дитячі студії при ансамблі, що існують на самоопукності, у якій займаються близько 200 дітей. Вихованці дитячої студії танцю «Браво» щороку беруть участь у постановках новорічних вистав, 25 січня відбувся звітний концерт студії. Молодіжний фольклорний гурт «Рута-М'ята» взяв участь у програмі ансамблю «Різдвяне подвір'я». Обом колективам у грудні було присвоєно звання «народний». Сьогодні створюється нова концертна програма ансамблю, що має вийти восени 2021 р., яка отримає назву «Сонячне коло».

Анатолій Степанович, як людина творча, втілював свої постановчі здібності не тільки в рамках свого колективу. Найфундаментальнішими за часів незалежної України Анатолій Кондюк вважає створені ним масштабні постановки, у яких брали участь близько 300 чоловік, що створювалися для звітних концертів Вінницької області та проводилися у Національному палаці «Україна» м. Києва. Серед них: «Заквітчалась моя Україна», «Широка вулиця», «Вишивана доля Вінниччини», «Благословенна земля моя Вінниччина» та ін. (Кримська, 2014). Ці постановки відрізнялися своєю масовістю, участь у них брали найкращі хореографічні колективи Вінниці й усієї Вінницької області.

Постановки, що створювалися у різні роки Анатолієм Кондюком на базі ансамблю «Поділля»: «Весілля на Поділлі», «Червона калина», «Зійдімося роде» – вокально-хореографічна композиція, одноактний балет «Устим Кармалюк», «Подільський вихиляс», «Подільський кручений» (Кримська, 2014), «Полька-Подольянка», безліч «Гопаків»; танці регіонів України: «Полька-Волинянка», «Опришки»; танці інших народностей: «Циганська рапсодія», «Молдавська Хора» та багато інших. З останніх робіт 2019 року: «Танець весни» (аранжування Володимира Пирого), «Поляниці» (танець українських амазонок) хореографічна композиція з далекого минулого українського народу (поставлена на музику Фернандо Веласкеса/Джозефа Лодука, музична обробка Володимира Пирого, хореографічна постановка Анатолія Кондюка), що виконувалася у програмі ювілейного концерту до 75-річчя Академічного ансамблю пісні і танцю «Поділля».

Великий внесок у розвиток народного хореографічного мистецтва справляють авторські постановки, створені Анатолієм Кондюком на матеріалах танців Подільського регіону: «Полька Подольянка», «Подільський кручений», «Подільський вихиляс», «Подільське весілля», в одноактному балеті «Устим Кармалюк» – танець «Подольяк», «Наречена», «Липневі мрії». Надзвичайно важливим є те, що такі постановки збагачують хореографічну культуру і через певний час стають взірцями народної хореографії. Усі ці постановки відрізняються авторським баченням постановника, але водночас у них закладені українські традиційні танці Поділля. До номерів золотого фонду, що виконуються ансамблем вже понад 26 років і не втратили своєї актуальності досі, Анатолій Степанович відносить 2 хореографічні постановки: «Калинонька» (1982 р.) і «Прогулянка» (1994 р.) (Москвічова, 2012: 107).

Музичний матеріал, аранжування до хореографічних постановок ансамблю створюються у творчому співробітництві з концертмейстером, керівником оркестру Володимиром Пирогом (Москвічова, 2012: 108–109). Таке співробітництво, коли танець створюється разом із композитором, Анатолій Степанович називає «справжньою творчістю», народженням «дитини». Він зазначає, що створення танцю – процес тривалий. Коли створюється танець, то спочатку пишеться клавір, у ньому позначаються тональності, визначаються місця у музичному

матеріалі, де буде розвиток дії, кульмінація, відповідно до драматургії створеного хореографічного номера. Коли вже танець готовий, тоді записується аранжування. Анатолій Степанович працює все своє творче життя з живою музикою, оркестром. Як він зазначає, у роботі з оркестром можна посилити звучання певних інструментів, виділити, зацентрувати звучанням інструментів певні моменти в танці, вибудувати динаміку в танці; тоді номер «живе», тоді він гарний. Саме тому він надає величезного значення музичному матеріалу, з яким він працює при постановці хореографічних номерів. Він зазначає, що, коли ти одночасно чуєш музику та бачиш танець, то тільки тоді можеш відчути справжню єдність цих двох мистецтв.

На базі хореографічного відділу Вінницького фахового коледжу мистецтв ім. М.Д. Леонтовича Анатолієм Кондюком були створені хореографічні постановки: на «симфонію № 7» Бетховена – «Життя», на «40 симфонію» Моцарта – «Танець квітів», «Апокаліпсис» на пісню Фредді Мерк'юрі, в основу якої покладена проблема екології, що є надзвичайно актуальною нині. Все це ще раз підтверджує надзвичайну багатогранність творчої природи Анатолія Степановича. За роки творчої діяльності ним було створено безліч дитячих постановок, серед яких він згадує такі хореографічні композиції, як «Посмішка», «Здрастуй, сонце» (на музику Вівальді). У бесіді з Анатолієм Кондюком він зазначає, що щиро переймається долею дитячого танцю. На його думку, дитяча хореографія має бути для дітей, про що сьогодні забувають сучасні хореографи. Це означає, що рівень складності повинен відповідати віку дитини. Не потрібно, щоб хлопчик, який займається в ансамблі народного танцю, в 10 років стрибав «розніжку». Погоджуємося з А. Кондюком, що на дітей треба ставити дитячу хореографію з побутовою, шкільною тематикою, створювати відповідний репертуар. Несправедливо забутими Анатолій Степанович вважає теми багатьох відомих казок, казкових героїв, природи, які якраз можуть слугувати основою для створення нових дитячих хореографічних постановок. Варто зазначити, що за всі роки своєї творчої діяльності до 2021 р. включно Анатолій Кондюк створив понад 100 хореографічних і вокально-хореографічних постановок (Філімонова-Златогурська, 2021).

Анатолій Кондюк пишається своєю творчою співпрацею з відомим вінницьким хореографом Володимиром Румянцевим, із Заслуженим діячем мистецтв Української РСР, Народним артистом УРСР, професором Анатолієм Кривохижею, заслуженим працівником культури України Василем Босим. Окрім відомих хореографів його творча діяльність проходила у співпраці з такими відомими композиторами, як Микола Плашкевич, Дмитро Немченко, Народним артистом України, професором Віталієм Газінським. Анатолій Степанович відмічає продуктивність своєї професійної діяльності у створенні музичних аранжувань у співпраці з Віктором Семенченком, головним хормейстером ансамблю, заслуженим артистом України – Віктором Волковим, керівником оркестру ансамблю – Володимиром Пирогом.

За останні роки Академічний ансамбль пісні і танцю «Поділля» під керівництвом Анатолія Кондюка був постійним учасником цікавих мистецьких проєктів. Серед останніх: 11 квітня 2018 р. – виступ ансамблю на відкритті VI-го Міжнародного фестивалю «Музика без кордонів», м. Ужгород; виступ у мистецькому проєкті «Шляхами тканої Буші», що пройшов 13 жовтня 2019 р. у с. Буша Ямпільського району Вінницької області; 12 червня 2021 р. виступ на V Всеукраїнському фестивалі фольклорних колективів на приз Гната Танцюри, що був присвячений 120-річчю з дня народження відомого подільського фольклориста; 17 липня 2021 р. у с. Чернятин Северинівської територіальної громади Жмеринського району ансамбль взяв участь в обласному фестивалі «МалинаФест», що у м. Гайсині на Вінниччині, а також участь у Всеукраїнському фестивалі «Подільський оберіг», присвяченому 30-ій річниці Незалежності України, який відбувся 3 липня 2021 р. у с. Буша; у XII Міжнародному етнофестивалі «Живий Вогонь» у селі Якушинці недалеко від Вінниці 24 липня 2021 р.

За роки свого існування, під керівництвом заслуженого артиста України, Анатолія Кондюка, ансамбль неодноразово брав участь у Всеукраїнському конкурсі ім. П. Вірського. Так, у 2011 р. ансамбль став дипломантом III Всеукраїнського фестивалю-конкурсу народної хореографії ім. П. Вірського. У 2015 та 2017 рр. колектив отримав диплом лауреата II премії відповідно IV та V Всеукраїнського фестивалю-конкурсу народної хореографії ім. П. Вірського.

Член правління Вінницького обласного творчого осередку Національної хореографічної спілки України, засновник вінницького обласного відділення Національної Всеукраїнської музичної спілки, Анатолій Кондюк у 1997 р. отримав звання «Заслужений артист України»; указом Президента України від 19 серпня 2016 р. № 336/2016 нагороджений відзнакою – ювілейною медаллю «25 років незалежності України». Багато років невтомно працює членом і головою журі багатьох міжнародних і всеукраїнських конкурсів, але особливо важливими для нього все ж залишаються місцеві. Так, 12 травня 2018 р. Анатолій Кондюк працював головою журі на регіональному фестивалі-конкурсі народного танцю пам'яті Віталія Сокирка «Жмеринський калейдоскоп – 2018», заснованого у 2006 р. ще за життя заслуженого працівника культури, хореографа. Серед таких конкурсів і відомий конкурс-фестиваль хореографічного мистецтва імені Володимира Румянцева на Вінниччині (Дмитренко, 2014), започаткований на честь видатного хореографа у 1998 р. 2014, 2016 рр. – Анатолій Кондюк голова журі конкурсу імені В. Румянцева, що проводився в районному будинку культури у місті Тульчині (Гричанюк, 2016: 60). У 2021 р. з нагоди відзначення 95-річчя від дня народження Володимира Румянцева конкурс був проведений у дистанційній формі у зв'язку з карантинними обмеженнями. Організатором фестивалю виступив Вінницький обласний центр народної творчості.

Творче кредо Анатолія Кондюка: «Прийшов і переміг!». Він зазначає, що у творчій професії хореографа потрібно бути завжди трішки попереду. Хореографія зараз стрімко розвивається, суспільство розвивається; сьогодні не так танцюють, як вчора танцювали. З його слів, хоч і вважається, що зараз народною

хореографією не так займаються, як раніше, але все одно вона розвивається. Це відбувається і внаслідок розвитку класичного танцю також, оскільки класичний танець дає змогу виконавицю напрацьовувати свою виразність, відточувати техніку. Бути на крок попереду означає, що треба цікавитися усім, що відбувається сьогодні у хореографічному мистецтві, а саме: які колективи працюють, який репертуар представляють, які нові хореографічні постановки з'являються, тобто постійно бути у контексті актуального хореографічного життя свого міста, регіону, країни.

Як художній керівник професійного ансамблю, котрий активно провадить свою концертно-гастрольну діяльність, Анатолій Степанович вважає, що глядача зараз чимось здивувати дуже важко, наприклад, якимось трюком. Він наголошує на тому, що потрібно створювати гарні постановки, душевні, ліричні, які дуже полюбає глядач, це зумовлюється тими часами, у які ми живемо, але все одно, приходячи на концерти, глядач хоче бачити на сцені шоу.

За ініціативи А.С. Кондюка у 2000 р. був створений хореографічний відділ при Вінницькому музичному училищі ім. М.Д. Леонтовича. Причиною цього була надзвичайно велика нестача кадрів. Зі слів Анатолія Кондюка, тоді танцювати не було кому, молодих спеціалістів катастрофічно не вистачало, а випускники хореографічного відділу Тульчинського училища Вінницької області не забезпечували приріст кадрів у ансамбль. Тож відкриття хореографічного відділу мало надзвичайне важливе значення для забезпечення області кадрами хореографічного мистецтва: виконавцями народного танцю, викладачами музичних шкіл і керівниками аматорських хореографічних колективів. Так завдяки підтримці адміністрації училища в особі директора Лозинського Леоніда Володимировича та величезній проведеній роботі у співробітництві з міністерством освіти і науки України училище отримало ліцензію, був відкритий хореографічний відділ зі спеціалізацією «Народна хореографія». Першими викладачами відділу стали Анатолій і Людмила Кондюки, з 2002 р. на відділі працював Сергій Солодських, із 2003 р. – Сергій Береза, з 2004 р. – Андрій Монолакі, Світлана Сосон. Минулого 2020 р. хореографічний відділ відсвяткував своє 20-річчя. За роки свого існування відділ поповнився новими молодими викладачами, що продовжують педагогічну справу Анатолія Кондюка. Серед них: Денис Кулик (завідувач цикловою комісією) – викладач сучасного та бального танцю, викладачі народно-сценічного танцю, українського танцю й ансамблю: Устим Кондюк і Євгенія Філімонова-Златогурська, викладач класичного танцю Світлана Сосон. Сьогодні також на кафедрі працює засновниця хореографічного відділу ВФКМ ім. М.Д. Леонтовича, заслужена артистка України – Людмила Кондюк, викладач класичного танцю, методики викладання фахових дисциплін (Філімонова-Златогурська, 2021). За роки свого існування відділ підготував багато талановитих танцівників і викладачів, завдяки цьому музичні школи Вінниці, творчі колективи різних районів, невеликих міст, сіл Вінницької області мають можливість запрошувати до себе працювати кваліфікованих хореографів, завдяки цьому з'явилися і нові, молоді колективи, керівниками яких стали випускники хореографічного відділу.

Балетна група Академічного ансамблю пісні і танцю «Поділля» здебільшого, орієнтовно на 80%, складається з випускників різних років хореографічного відділу Вінницького фахового коледжу мистецтв ім. М.Д. Леонтовича. Серед них: Марія Кондюк – 2004 р. випуску, Устим Кондюк – випускник 2006 р., 2014 р. – Інна Савкова й Олена Захаренко, 2015 р. – Світлана Поклад, 2017 р. – Ірина Черкес, 2020 р. – Крістіна Ткачук, 2019 р. – Ілона Трохименко, Вадим Мельник, Олександр Тадля, 2018 р. – Віталій Музичко та ін. Це говорить про те, що ансамбль постійно поповнюється молодими, талановитими танцівниками. Солісти балетної групи ансамблю визначаються за характером. Хореографічна композиція «Тополя», створена за однойменним твором Т. Шевченка, створювалася для Олени Лученко (Захаренко), у минулому солістки балетної групи ансамблю. Зараз цю сольну партію вдало виконує Світлана Поклад. У хореографічній постановці «Калинонька» солістами виступають Устим Кондюк і Марина Гончарук. Анатолій Степанович зазначає, що солісти для хореографічних номерів підбираються відповідно до характеру, образу, який демонструється у танці. Залежно від того, чи це характерний номер, образний танець чи сюжетний номер, відповідно і характерна має бути артистка; якщо композиція лірична, то підбирати варто більш пластичну виконавицю. Кожен артист має індивідуальні виконавські якості, і балетмейстер, враховуючи це, підбирає солістів для певного номера, які підходять на ту чи іншу роль чи образ, адже усі солістами бути не можуть (Філімонова-Златогурська, 2021).

Аналогічно за ініціативи Анатолія Степановича та підтримки ректора Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, Лазаренко Наталії Іванівни при факультеті дошкільної, початкової освіти і мистецтв ім. В. Волошиної у 2017 р. було розпочато підготовку бакалаврів у галузі 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 024 Хореографія. Це дало змогу багатьом випускникам ВФКМ ім. М.Д. Леонтовича продовжити освіту, не виїжджаючи з Вінницької області, що також стало розв'язанням важливого питання кадрової політики області та Академічного ансамблю пісні і танцю «Поділля». Анатолія Степановича Кондюка на Вінниччині називають «унікальним митцем», адже за своє творче професійне життя поєднання його балетмейстерського і педагогічного хисту надало великого поштовху для розвитку хореографічного мистецтва Вінниці. Саме такі митці творять сучасну культуру заради її збереження у майбутньому.

Висновки. Народне хореографічне мистецтво Вінниці сформувалося і надзвичайно збагатилося завдяки багаторічній творчій діяльності майстра народного танцю Анатолія Кондюка. Бажання передавати свій досвід наступним поколінням яскраво виражене у його життєвій позиції, а мистецька творча спадщина та багаторічний педагогічний досвід Анатолія Кондюка створює міцне підґрунтя для розвитку народного танцю Вінниччини сьогодні й у майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Гричанюк Л. Конкурс хореографічного мистецтва ім. В. Румянцева. *Світлиця*. 2016. № 4 (55). С. 60–61.
2. Дмитренко Ж. Мистецтво танцю – це краса і сила. 55 хореографічних колективів! 1800 учасників! *Вінницька газета*. 20 червня 2014 р. URL: <http://vin-gazeta.net/kultura/2854-mistetstvo-tantsyu--tse-krasa-i-sila-55-khoreografichnikh-kolektiviv-1800-uchasnikov>.
3. Кримська О. Кондюк Анатолій Степанович. Енциклопедія Сучасної України / гол. редкол. : І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=4818 (дата звернення: 26.07.2021).
4. Маліновська М. «Живий музей» відсвяткував у Вінниці своє 75-річчя. *Vlasno.info*. 25 квітня 2019. URL: <http://vlasno.info/kultura/7/kontserti/item/29831-zhyvyi-muzei-vidsviatkuvav-u-vinny>.
5. Москвічова Ю. Збереження регіональних фольклорних традицій у творчій діяльності ансамблю пісні і танцю «Поділля» (Вінниця). *Народно-інструментальне мистецтво на зламі XX – XXI століть* : зб. матеріалів VI-ї міжнар. наук.-практ. конф., м. Дрогобич, 7 грудня 2012 р. Дрогобич : Посвіт, 2012. С. 104–109.
6. Поляхівський Я. Веселка від «Трембіти» до «Поділля» : віхи творч. балетмейстера і композитора Анатолія Кондюка. *Вінниця. Край*. 2009. № 1. С. 102–107.
7. Філімонова-Златогурська Є. Життєвий шлях та творча діяльність заслуженого артиста України Анатолія Кондюка: інтерв'ю з Анатолієм Кондюком. Вінниця, ВДПУ, 22 липня 2021.
8. Щербатюк Т. Вінницький агрегатний завод «вижили» секонд-хенди та торгові центри. *Vlasno.info*. 28 лютого 2017 р. URL: <http://vlasno.info/ekonomika/3/biznes/item/16697-vinnytskyi-ahrehatnyi-zavod-vyzhyly-sekond-khendy-ta-torhovi-tsentry>.

References:

- 1 Dmytrenko Zh. Mystetstvo tantsiu – tse krasy i syla. 55 khoreografichnykh kolektyviv! 1800 uchasnykiv! [The art of dance is beauty and strength. 55 choreographic groups! 1800 participants!]. *Vinnytska hazeta*, 20 chervnia 2014 [in Ukrainian]. URL: <http://vin-gazeta.net/kultura/2854-mistetstvo-tantsyu--tse-krasa-i-sila-55-khoreografichnikh-kolektiviv-1800-uchasnikov>.
- 2 Filimonova-Zlatohorska Ye. Zhyttievyy shliakh ta tvorcha diialnist zasluzenoho artysta Ukrainy Anatoliia Kondiuka: [interviu z Anatoliem Kondiukom] [Life and creative activity of the Honored Artist of Ukraine Anatoliy Kondyuk: [interview with Anatoliy Kondyuk]]. *Vinnytsia, VDPU*, 22 lypnia 2021 [in Ukrainian].
- 3 Hrychaniuk L. Konkurs khoreografichnoho mystetstva im. V. Rumiantseva [V. Rumyantsev choreographic art competition]. *Svitlytsia*, 2016. № 4 (55). pp. 60–61 [in Ukrainian].
- 4 Krymska O. Kondiuk Anatolii Stepanovych [Kondyuk Anatoliy Stepanovych]. *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy: elektronna versiiia [veb-sait] / hol. redkol.: I.M. Dziuba, A.I. Zhukovskiyi, M.H. Zhelezniak ta in.; NAN Ukrainy, NTSh. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy*, 2014 [in Ukrainian]. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=4818 (data zvernennia: 26.07.2021).
- 5 Malinovska M. “Zhyvyi muzei” vidsviatkuvav u Vinnytsi svoje 75-richchia [The Living Museum celebrated its 75th anniversary in Vinnytsia]. *Vlasno.info*, 25 kvitnia 2019 [in Ukrainian]. URL: <http://vlasno.info/kultura/7/kontserti/item/29831-zhyvyi-muzei-vidsviatkuvav-u-vinny>.
- 6 Moskvichova Yu. (2012). Zberezhennia rehionalnykh folklornykh tradytsii u tvorchii diialnosti ansambliu pisni i tantsiu “Podillia” (Vinnytsia) [Preservation of regional folklore traditions in the creative activity of the song and dance ensemble “Podillya” (Vinnytsia)]. *Narodno-instrumentalne mystetstvo na zlami XX – XXI stolit : zb. materialiv VI-yi mizhnar. nauk.-prakt. konf. (pp. 104–109). - Drohobych : Posvit* [in Ukrainian].
- 7 Poliakhivskiyi Ya. Veselka vid “Trembita” do “Podillia” : vikhy tvorch. baletmeistera i kompozytora Anatoliia Kondiuka [Rainbow from “Trembita” to “Podillya” : milestones in the work of choreographer and composer Anatoly Kondyuk]. *Vinnyts. krai*, 2009. № 1. pp. 102–107 [in Ukrainian].
- 8 Shcherbatiuk T. Vinnytskyi ahrehatnyi zavod “vyzhyly” sekond-khendy ta torhovi tsentry [Vinnytsia Aggregate Plant was destroyed by second-hand shops and shopping malls]. *Vlasno.info*, 28 liutoho 2017 [in Ukrainian]. URL: <http://vlasno.info/ekonomika/3/biznes/item/16697-vinnytskyi-ahrehatnyi-zavod-vyzhyly-sekond-khendy-ta-torhovi-tsentry>.